

Дорога додому...

Часто чула слова “Афганістан”, “афганець”, але майже ніколи не задумувалась, що вони означають для тих, хто пройшов важкі випробування в цій країні. Доля розпорядилась так, що і мій тато побував на цій війні. Багато разів розпитувала його про неї, однак майже ніколи не отримувала відповіді. І ось одного разу тато почав розповідати. По голосу відчула нестерпний біль, що був захований десь глибоко в серці, а спогади, які нахлинули, розбудили його знову. Після розповіді зрозуміла, як тяжко їм згадувати гідні, проведені в Афганістані, прокручувати в пам'яті численні картини загибелі друзів і знайомих, небезпеки, які чатували скрізь і щодня, розлуки з рідним краєм і сім'єю.

...Настав вечір. Гаряче спекотне сонце вже схилилося до горизонту. Ще трохи - і воно закотиться за голі, безлісі та непривітні гори, які вкриваються червоними маками, тюльпанами тільки в березні, проте вже в травні на них залишаються лише колючки та якесь сухе зілля. Час від часу вечірню тишу пронизують постріли, крики людей. Невдовзі настане ніч - час, коли, найімовірніше, ворожі каравани перевозитимуть зброю, вироблену у Франції, Англії та Китаї. Тоді почнеться черговий обстріл, під час якого, можливо, комусь із солдатів доведеться поплатитися життям...

Думки поволі перериває метушня, що розпочалася в гарнізоні. Щойно повідомили, що через кілька годин недалеко від розташування військового підрозділу проходить караван душманів, і що необхідно готуватися до нападу. Солдати зарядили зброю, швидко розмістились у бойових літаках і чекали наказу злетіти в небо та розпочати обстріл. Тим часом у душі кожного з них панувала непевність. Непевність у. тамуючи ця ооіова операція закінчи і ься благополучно, чи комусь доведеться попрощатися з життям, яке тільки починається.

І ось наказ... Літаки здійнялися в небо. Почався обстріл. Душмани не чекали збройного нападу, спочатку розгубилися, однак згодом атакували у відповідь. Постріли лунали з обох сторін. Було видно, як, підкошені кулями, падали вороги. Перелякані верблюди, не знаючи куди діватися, розбігалися вусібіч. Несподівано пролунав вибух... Ворожий снаряд влучив в один із літаків. У кожного солдата стиснулося серце від очевидної загибелі побратимів, однак треба було продовжувати атаку. Декілька годин - і обстріл закінчено. Із арсеналу ворога вилучили велику кількість зброї. Незабаром всі повернулися в гарнізон і, стомлені, зморені подалися спати.

Нарешті прийшов довгоочікуваний сон... За словами тата, йому приснилася рідна домівка. Пишним білим цвітом, який розлив прекрасний аромат навкруги, вкрились вишні. А над ними чути гудіння бджіл і джмелів, долинає дзвінкий веселий спів птахів. Відчувається запах щойно скошеної трави. Серце зігрівається домашнім теплом. Однак несподівано прокидається від вибуху снаряда, що розірвався неподалік, і міцно стискає в руках автомат. Дивиться на похмурі, сірі стіни, непривітні гори, на сивий туман, що починає розвіюватися під пекучим промінням сонця, і розуміє, що це був лише сон, і невідомо, чи доведеться побачити все це ще хоч раз, чи тебе спіткає доля загиблих солдатів...

- Ми жили поблизу провінції Газні, - розповідає тато. - Навколо були гори. Поблизу нашої частини пролягала бетонна дорога.Одного разу по ній проїжджала машина, в якій перебували наш замполіт, капітан, прапорщик і солдат. Про те, що міст на переїзді був замінований, ніхто не знав. І от вони виїхали на це страшне місце... Вибух... Машину розірвало на частини. Усе відбулося майже миттєво, і вже через кілька секунд вона покрилась страшним жовтогарячим полум'ям, яке поховало в собі чотирьох людей. Це була моторошна картина. Ще й досі, коли згадую цей епізод, серце стискається від жаху та болю. Так було й після повідомлення про загибель Олександра Кичана, який перебував у сусідньому гарнізоні. Не раз запитував себе: коли все це закінчиться, кому потрібно було посилати на смерть стількох людей і

заради чого?

У численних боях спливали дні, тижні, місяці. Не можна передати тієї радості, коли повідомили, що повертаємось додому. Здавалось, що ці майже два роки, проведені у Афганістані, ніколи не закінчаться. І ось: аеропорт, посадка на літак, переліт, Україна, місто Бориспіль, дорога додому... Серце переповнювалося радістю, бо невдовзі ступлю на рідний поріг, побачуся з матір'ю, яка всі ці роки допомагала мені молитвою. Дякуючи Богові, її молитви були почуті, і я повернувся в Україну...

Коли тато закінчив розповідь, зрозуміла, чому так часто на запитання про Афганістан він відповідав короткими репліками на зразок: "Навіщо вам усе це знати? Дав би Бог, щоб ви цього ніколи не бачили". Дійсно, війна - це страшний час, коли помирають тисячі ні в чому не винних людей, це постійний біль, жах, смуток, страх, страждання, кров...

Ми повинні шанувати й завжди пам'ятати людей, які пройшли пекло війни, тих, які загинули, і тих, кому пощастило вижити. Це - наш обов'язок.

Марія Панасюк